

USNESENÍ

Krajský soud v Brně - pobočka v Jihlavě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Fučíkové a soudců JUDr. Lenky Prokšové a Mgr. Miroslava Pecha ve věci

žalobců: **a) L. W.**, narozená dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

 b) F. W., narozený dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

oba zastoupeni advokátem JUDr. Martinem Pavlíšem
sídlem Wilsonova 368, 539 01 Hlinsko

proti
žalovaným: **1. L. E.**, narozený dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

 2. EICHLER COMPANY a.s., IČO 25597027
sídlem Nová 486/32, 591 02 Žďár nad Sázavou

 3. A.M.C. property s.r.o., IČO 05426669
sídlem Nová 486/32, 591 02 Žďár nad Sázavou

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Pavlem Dvořákem,
sídlem Strojírenská 2269/36, 591 01 Žďár nad Sázavou

o žalobě z rušené držby

o odvolání žalovaných proti usnesení Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 9. května 2019, č. j. 7 C 120/2019 – 140,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně **se ve výroku II., jeho části**, jíž bylo vyhověno žalobě v té její části, kterou se žalobci domáhali uložení povinnosti žalovaným společně a nerozdílně se zdržet rušení držby žalobce b) spočívající v zamezování přístupu do budovy na adrese XXXX, XXXX, **k následujícím movitým věcem zahrnutým pod položku č. 40:**
- dokumenty týkající se business plánů žalované 2. za roky 2017, 2018 a 2019,
 - další dokumenty týkající se žalované 2., zejména pracovní řád a mzdový řád žalované 2. a motivační systém pro zaměstnance společnosti zpracovaný žalobcem b),
 - dokumenty související s činností žalobce b) jako člena představenstva i zaměstnance žalované 2.,
 - razítko žalované 2. číslo 6 a
 - reklamní předměty a vizitky žalované 2.,
- a společné a nerozdílné povinnosti uvést vše předešlý stav tak, že umožní k těmto movitým věcem žalobci b) přístup, **mění tak, že se žaloba v této části zamítá.**

Shodu s prvopisem potvrzuje Jiřina Hartmanová.

II. Usnesení soudu prvního stupně **se ve výroku I.** s tím, že se text „žalobkyni č. 1“ nahrazuje textem „žalobkyni a)“, **ve zbývajících částech výroku II.** s tím, že se text „žalobci č. 2“ nahrazuje textem „žalobci b)“ a že se popis movitých věcí zahrnutých pod položku č. 33 a části movitých věcí zahrnutých pod položku č. 40, ohledně kterých se žalobě vyhovuje, upřesňuje takto:

33. soubor náradí k opravě jízdních kol, cyklopříslušenství a náhradních dílů umístěný v neoznačeném černožlutém plastovém kufru o velikosti 50 x 30 cm, obsahující oleje, tmely, klíče, představce na kolo, náslapné pedály, galusky značky Continental, pláště na jízdní kola, duše na jízdní kola v počtu minimálně 8 kusů, náhradní ventily, sedlové tyče (sedlovky) a cyklokosmetiku sestávající ze sprejů na čištění kol, v počtu 6 až 7 kusů, různých značek, některé značky Cyklostar a Microlube, vše částečně umístěné ve zmíněném kufru a částečně volně na policích ve skladu,
40. dokumenty týkající se společnosti Winkelhofer & Partners s. r. o., zejména business plány zpracovávány společností Winkelhofer & Partners s. r. o. v rámci dohledu nad třetími osobami, razítko firmy Winkelhofer & Partners s. r. o. v počtu 1 kus a vizitky firmy Winkelhofer & Partners s. r. o., dále kalendář spolku pro boj s cystickou fibrózou, rodinné fotografie žalobců a další předměty osobní povahy vztahující se k osobě žalobce b),

a ve výroku III. s tím, že se popis movitých věcí zahrnutých pod položku č. 48 upřesňuje takto:

48. 5 kusů plastových informačních tabulí o velikosti 90 x 50 cm k rybníku, opatřených totožným textem s žádostí, aby návštěvníci areálu udržovali pořádek a čistotu, a informací o tom, že koupání v rybníku je na vlastní nebezpečí,

potvrzuje.

- III. Žalovaný 1. je povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů žalobkyni a) částku **5 012 Kč** a žalobci b) částku **5 012 Kč**, a to ve lhůtě do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejich právního zástupce JUDr. Martina Pavlíše.
- IV. Žalovaná 2. je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů žalobkyni a) částku **5 012 Kč** a žalobci b) částku **5 012 Kč**, a to ve lhůtě do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejich právního zástupce JUDr. Martina Pavlíše.
- V. Žalovaná 3. je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů žalobkyni a) částku **5 012 Kč** a žalobci b) částku **5 012 Kč**, a to ve lhůtě do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejich právního zástupce JUDr. Martina Pavlíše.

Odůvodnění:

1. Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou výše uvedeným usnesením uložil žalovaným povinnost zdržet se společně a nerozdílně rušení držby žalobkyně a/ (výrok I.), držby žalobce b/ (výrok II.) a společně držby žalobkyně a/ a žalobce b/ (výrok III.) spočívající v zamezování přístupu do budovy na adrese XXXX, k movitým věcem specifikovaným v jednotlivých výrocích (ve výroku I. označených čísly 1 až 13, ve výroku II. označených čísly 14 až 42 a ve výroku III. označených čísly 43 až 48), k nimž mají žalobkyně a) a žalobce b), resp. oba žalobci společně, právo držby, a povinnost společně a nerozdílně uvést vše zpět v předešlý stav tak, že k výše uvedeným movitým věcem umožní „žalobkyni č. 1“ a „žalobci č. 2“ (zjevně myšlena žalobkyně a/ a žalobce b/ -

pozn. odvolacího soudu), resp. oběma žalobcům, přístup. Současně žalovaným uložil, aby společně a nerozdílně zaplatili žalobcům na náhradu nákladů řízení částku 18 698 Kč (výrok IV.). Žalobě vyhovující rozhodnutí zdůvodnil tím, že bylo čestnými prohlášeními, fakturami a fotografiemi prokázáno, že žalobci byli posledními řádnými držiteli předmětných movitých věcí (některých jako jejich vlastníci či spoluvlastníci) předtím, než jim k nim žalovaný 1. odepřel přístup. Zároveň vzal za prokázané, že se tyto věci nacházejí v objektu v majetku žalované 3., který užívá žalovaná 2., do kterého měli oba žalobci fakticky přístup. Co se týče pasivní legitimace, byl názoru, že je dána u všech žalovaných, když žalovaná 3. je vlastníkem dotčených nemovitostí, žalovaná 2. fakticky nemovitosti užívá a žalovaný 1. je fakticky osobou, která žalované 2. a 3. ovládá a současně osobou, která rozhodla o svémocném narušení držby a tento stav udržuje. K námitce žalované 2., že k předmětným movitým věcem uplatnila zadržovací právo, poznamenal, že v řízení o ochraně rušené držby není možné k zadržovacímu právu přihlížet, jelikož se v tomto řízení dle ustanovení § 178 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění předpisů pozdějších (dále též „o. s. ř.“), soud omezí jen na zjištění poslední držby a jejího svémocného rušení a k ničemu dalšímu nepřihlíží. Uzavřel, že námitka uplatnění zadržovacího práva bude relevantní až v případném řízení o vydání věci. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že stanovil vykonatelnost až na den právní moci usnesení z důvodu specifčnosti případu (to však do výroků I. až III. nepromítl – pozn. odvolacího soudu). Co se týče nákladového výroku, odkázal na § 142 odst. 1 o. s. ř. s tím, že právo na náhradu nákladů řízení přiznal zcela úspěšným žalobcům vůči žalovaným, kteří úspěch neměli.

2. Usnesení soudu prvního stupně napadli odvoláním žalovaní. Soudu prvního stupně vytkli, že nesprávně a neúplně zjistil skutkový stav, když vyšel toliko z jednostranných tvrzení žalobců podpořených neverifikovanými čestnými prohlášeními osob spřízněných se žalobci, která nelze považovat za objektivní, nestranná a věrohodná, a že neobjasněna zůstala otázka existence pokojné držby žalobců, stejně tak jako i existence svémocného rušení této držby ze strany všech žalovaných. Provedeným dokazováním podle nich nebyly osvědčeny všechny zákonem požadované předpoklady pro poskytnutí ochrany domnělé držbě žalobců. Namítli též, že se soud prvního stupně nedůsledně vypořádal s námitkou nedostatku pasivní legitimace všech žalovaných, že aktivní legitimaci žalobců posuzoval ryze formálně a že vydáním napadeného usnesení byl žalobcům umožněn zcela nekontrolovaný přístup do předmětné nemovitosti. Dále měli za to, že se prvostupňový soud přiléhavě nevypořádal s právními důsledky uplatnění zadržovacího práva ze strany žalované 2. vůči žalobci b) k věcem vymezeným v žalobě, které podle jejich názoru brání tomu, aby se žalobci mohli ujmout jejich držby. Byl-li by jako správný potvrzen názor soudu prvního stupně, stal by se institut zadržovacího práva právně neúčinným nástrojem. Navrhli, aby napadené usnesení bylo změněno tak, že se návrh žalobců vůči všem žalovaným zamítá a žalobci byli zavázáni nahradit žalovaným náklady řízení před soudy obou stupňů.
3. Oba žalobci se ve vyjádření k odvolání žalobců ztotožnili se závěry soudu prvního stupně, a to s výjimkou rozhodnutí o účinnosti až od okamžiku nabytí právní moci, sami jej však v této části nenapadli. Odvolací námitky označili za liché, neboť žalovaní sami svým jednáním jak v řízení, tak i mimo něj, prokázali držbu žalobců i zásah do ní, neboť nikdy nerozporovali držbu žalobců a její narušení uznali tím, že chtějí uplatňovat zadržovací právo. To však podle žalobců nebylo uplatněno řádně, natož pak určitě, a žalovaní navíc ani netvrdili, že by měli nějakou pohledávku vůči žalobkyni a). K námitce nedostatku pasivní legitimace uvedli, že by bylo mařením účelu tohoto řízení, pokud by žaloba byla směřována jen vůči jednomu z žalovaných, neboť zcela logicky by tento namítl, že držbu žalobců narušuje druhý z nich atd. Všichni tři žalobci jsou fyzicky ztělesnění osobou žalovaného 1. a jsou osobami, které jsou s to držbu žalobců rušit a toto činí. Navrhli, aby rozhodnutí soudu prvního stupně bylo potvrzeno s tím, že žalovaní budou povinni uhradit žalobcům náklady odvolacího řízení.

4. Žalovaní podali odvolání včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.) a jako osoby k tomu oprávněné (§ 201, § 90 o. s. ř.). Napadli usnesení, proti kterému je odvolání přípustné (§ 201 o. s. ř., § 202 o. s. ř. *à contr.*). Proto odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně a poté, co v souladu se závěry vyslovenými Ústavním soudem v nálezů z 16. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3623/15, ve věci nařídil jednání, dospěl k dále popsaným závěrům.
5. Z obsahu spisu vyšlo najevo, že žalobci se žalobou podanou dne 24. 4. 2019 domáhali ochrany před rušením držby užívacího práva k prostorům v budově č. p. XXXX na ulici XXXX ve XXXX (která je ve vlastnictví žalovaného 3. a v užívání žalované 2.) a držby movitých věcí uskladněných v těchto prostorách na základě svolení žalovaného 1. K tvrzenému rušení držby ze strany žalovaných došlo dne 14. 3. 2019, tedy méně než šest týdnů před podáním žaloby. Ta tak byla podána včas (žalovaní ostatně včasnost podání žaloby nezpochybnili). Žalovaní ve vyjádření k žalobě uvedli, že žalovaná 2. zrušila pracovněprávní poměr k žalobci b) a v této souvislosti došlo k znemožnění jeho přístupu do nemovitosti. Žalobkyně a) pak vůči nim v žádném právním vztahu nebyla, mohli tak stěžít zasáhnout do jejího práva držby. Zpochybnili i pasivní legitimaci žalovaných 1. a 3., kteří k žalobcům nemají žádný právní vztah. Čestná prohlášení předložená žalobci označili za nevěrohodná, neboť byla učiněna osobami spřízněnými se žalobci či osobami, které žalobci (či jeden z nich) ovládají. Žalovaná 2. též namítla, že vůči žalobci b) uplatňuje právo na náhradu škody nejméně ve výši 12 408 309 Kč a využívá „pro případ, že se v jí užívané nemovitosti nacházejí žalobci uvedené movité věci“ specifikované pod čísly 1 až 48 v žalobním petitu, zadržovací právo ve smyslu § 1395 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění předpisů pozdějších (dále jen „o. z.“).
6. Na jednání konaném před odvolacím soudem dne 20. 8. 2019 žalovaný 1. popřel, že by dal žalobcům souhlas k umístění jejich věcí v předmětných prostorách, a dodal, že z jeho strany v žádném případě nešlo o svémoc, neboť věci zadržel teprve poté, kdy žalobci b) skončil pracovní poměr u žalované 2. Žalobci poukázali na to, že věci v těchto prostorách měli umístěny více jak dva roky a žalovaný 1. proti tomu po celou tu dobu nic nenamítal. Současně na výzvu odvolacího soudu upřesnili popis věcí, které byly v žalobě zahrnuty pod položky č. 33, 40 a 48.
7. Problematika tzv. rušené držby je upravena zejména ust. § 1003 o. z., podle kterého držbu není nikdo oprávněn svémocně rušit. Kdo byl v držbě rušen, může se domáhat, aby se rušitel rušení zdržel a vše uvedl v předešlý stav. Citované zákonné ustanovení je nezbytné vykládat tak, že žalobce, tvrdící rušení, musí být držitelem práva, ať vlastnického, či jiného. Je jím tak nejen držitel vlastnického práva, ale může jít i o detentora věci, je-li současně držitelem práva, ať obligačního (např. nájemce), nebo věcného (oprávněný ze služebnosti). Ochrana držby je poskytována všem právům, která mohou být předmětem držby (§ 998 o. z.). Není významné, zda žalobci držené právo svědčí (zda skutečně je vlastníkem, oprávněným z věcného břemene apod.). K úspěchu žaloby není třeba prokazovat kvalifikovanou držbu; ochrany požívá nejen držba řádná, poctivá a pravá, ale i držba nepoctivá, neřádná a nepravá (výjimku pak tvoří případy úspěšného uplatnění námítky nepravé držby žalovaným).
8. Rušení musí mít základ v lidském chování (musí být „volní“). Není však nutné, aby bylo zaviněné, nebo aby vědomě směřovalo k rušení držby. Rušení držby musí být svémocné. Takovým je každý zásah do držby, který není dovolený, či dokonce nařízený příslušným orgánem (např. odnětí věci v trestním řízení, při exekuci, zákonem dovolené odstranění větví ze sousedního stromu apod.). Jinými slovy, i když má někdo právo na držbu (typicky nadržící vlastník), nemůže jej uplatnit svémocně.
9. Po obsahové stránce se současná hmotněprávní úprava vrací k úpravě podle obecného zákoníku občanského (zákon č. 946/1811 Sb.z.s., dále též „o. z. o.“). Smyslem ochrany i zde bylo především urychlené vyřízení věci, ale také vyřízení pouze prozatímní. Svémoc neboli bezprávnost pak byla tehdejší judikaturou definována jako nic jiného než konání bez svolení skutečného držitele (Sbírka soudních rozhodnutí Glaser – Unger Neue Folge 4320/1908).

Dobová komentářová literatura (viz komentář k § 339 o. z. o. v publikaci Rouček, F. - Sedláček, J.: Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Praha: V. Linhart, 1935, dostupný též v elektronické podobě v systémech ASPI a Codexis, srov. též Šuláková, M. Řízení o žalobách z rušené držby, Rekodifikace & praxe č. 5/2013, str. 11) uvádí, že žalovaný se může bránit námitkou nedostatku podmínek žaloby, námitkou nepravé držby a námitkou prekluze, avšak „[j]inaké námitky, zejména námitky petitorní (na př. že porušovatel jest vlastníkem), jsou v possessorním sporu vyloučeny. Rovněž porušovatel neosvobodí se od žaloby jmenováním auctora nebo tím, že po jejím podání pozbyl držby (věc zvizil a pod.), jelikož v takovém případě musí nabrzditi její hodnotu“ a k otázce svémocnosti jednání dodává, že to „předpokládá vědomost porušovatelovu, že vůbec zasahuje do sféry cizí držby, při čemž jest lhostejno, zda ví, či držba to jest. Kromě toho svémocným jednáním není, jde-li o zásah provedený v mezích volnosti dané právním řádem, zejména jde-li o zásah dovolený zákonem, t. zv. legální služebnosti, nebo o zásah dovolený soudem, resp. úřadem, anebo o zásah dovolený držitelem. Sem patří též, jestliže porušovatel sám jest držitel práva (necht' držby nabyl od žalobce nebo originárně), neboť pak nejde o rušení cizí držby, nýbrž o výkon vlastní držby. Eventuální spor o existenci práva zásahu nelze ovšem řešiti v possessoriu.“

10. Důvodová zpráva k zákonu č. 293/2013 Sb., jímž byla do o. s. ř. vloženo stávající znění ustanovení §§ 176 až 180 (tj. procesní úprava řízení o žalobě z rušené držby), ze zásad uvedených v předchozím odstavci zjevně vychází, když uvádí: „[Ž]aloba z rušené držby je žalobou, která směřuje pouze k ochraně posledního stavu držby a k jeho navrácení. Nejde tedy o žalobu o právu, jíž by se žalobce domáhal petitorní ochrany, nýbrž o žalobu o faktickém stavu, jíž se žalobce domáhá possessorní ochrany. V důsledku toho může být žalobci possessorní ochrana poskytnuta i tam, kde je zjevné, že mu žádné subjektivní právo nepřisluší a že tedy např. držbu vlastnického práva vykonává jako nevládník. Soud proto také není oprávněn zkoumat právní otázky, nýbrž omezí se jen na zjištění skutkového stavu.“ Na to poukázal i Ústavní soud v nedávném nálezu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4306/18 (viz zejména odst. 16 a 17 odůvodnění nálezu) s tím, že soud v řízení o žalobě z rušené držby nezkoumá předběžné hmotněprávní otázky, ty jsou případně řešeny až v následném petitorním řízení (o určení vlastnického práva, vydání neprávem zadržované věci, její součásti, vyklizení prostor atp.) vyvolaném žalovaným na ochranu jeho vlastnického práva. Námitky petitorního charakteru, např. že rušitel je vlastníkem, nejsou v posesorním sporu pro rozhodnutí soudu zásadní. V řízení o žalobě z rušené držby totiž jde primárně o poskytnutí ochrany poslednímu faktickému stavu. K možnostem obrany žalovaného Ústavní soud uvedl, že ji představují pouze námitky co do uplynutí prekluzivní lhůty (§ 1008 odst. 1 o. z.), neexistence žalobcovy držby, případně popření skutečnosti, že držba žalobce byla žalovaným vůbec rušena nebo byla rušena svémocně, eventuálně v případě vypuzení držitele může žalovaný podle § 1007 odst. 1 o. z. ještě namítat, že žalobce nabyl držbu nepravou nebo že jej z držby vypudil.
11. Podle ustanovení § 177 odst. 1 věty druhé o. s. ř. je to žalobce, kdo musí prokázat, že jde o svémocné rušení držby. V této souvislosti odborná literatura (viz Spáčil, Jiří. Držební [posesorní] ochrana – problémy a sporné otázky. Právní rozhledy. 2014, č. 9, s. 325-328) nicméně upřesňuje, že „nelze po žalobci požadovat, aby prokázal, že jde o rušení svémocné; šlo by o „probatio diabolica“. Je totiž otázkou, jaké důkazy by měl navrhnout k prokázání tvrzení, že žalovaný nemá na zásah do jeho držby právo. Ve skutečnosti je třeba vyjít z toho, že držbu není nikdo oprávněn rušit, pokud k tomu nemá právní důvod; tvrdí-li, že jej má, je na něm, aby to dokázal. Není žádný důvod postupovat jinak než u vlastnických žalob.“
12. Odvolací soud se, s výjimkou části movitých věcí specifikovaných v žalobě pod položkou č. 40 (uvedených dále v odst. 15 odůvodnění), ztotožnil se skutkovým stavem zjištěným soudem prvního stupně i s jeho právním hodnocením a pro stručnost odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalobci doložili kopiemi nákupních dokladů, kopiemi listin označených jako čestná prohlášení a fotografiemi držbu movitých věcí označených v žalobě (až na shora zmíněnou výjimku). Žalovaní sice na straně jedné zpochybnili věrohodnost osob podepsaných na listinách označených jako čestná prohlášení, ale na straně druhé žalovaná 2. ve vyjádření k žalobě ze dne 7. 5. 2019 vůči žalobcům uplatnila zadržovací právo ke všem v žalobním petitu

specifikovaným věcem, čímž fakticky připustila, že má jmenované věci u sebe a že je pokládá za věci žalobců. Odvolací soud přitom nepřihlížel k dodatku, že žalovaná 2. tak činí pro případ, že se uvedené věci v jí užívané nemovitosti nacházejí. Je totiž jen stěží uvěřitelné, že by žalovaná 2. neměla přehled o tom, zda a jaké věci (mimo jiné i několik jízdních kol) jsou uloženy v jí užívané budově. Žalovaní ostatně podstatnou část odvolání věnovali právě výkladu o důsledcích 2. žalovanou uplatněného zadržovacího práva. Oznámení žalované 2. o uplatnění zadržovacího práva učiněné vůči žalobcům proto odvolací soud považuje za dostatečné pro osvědčení tvrzeného rušení držby (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 2. 2018, sp. zn. IV. ÚS 209/18) i toho, že posledními držiteli předmětných movitých věcí byli, až na shora uvedenou výjimku, žalobci a že se tyto věci nacházejí v prostorách užívaných žalovanou 2. Stejně tak byla v řízení dostatečně prokázána existence užívacího práva žalobců k prostorám specifikovaným v žalobě, když žalovaní užívání prostor žalobci nepopřeli, když pouze uvedli, že žalobce b) měl do budovy přístup toliko jako zaměstnanec žalované 2. a bez vědomí žalobců přístup umožnil žalobkyni a) a že s žalobci neuzavřeli žádnou písemnou ani ústní smlouvu, která by je opravňovala skladovat věci v předmětné budově. Zjevně ale dlouhodobě fakticky tolerovali uložení věcí v prostorách užívaných žalovanou 2., pravděpodobně nejen v souvislosti s pracovním poměrem žalobce b), ale i příbuzenským vztahem mezi žalovaným 1. a žalobkyní a). Pro rozhodnutí soudu v tomto typu řízení každopádně je, jak již bylo zdůrazněno výše, rozhodující faktický stav a to, zda šlo o držbu oprávněnou (tedy to, zda žalovaný 1. skutečně svolil, aby věci žalobců byly v budově užívané žalovanou 2. uloženy), nebylo podstatné.

13. Prvostupňový soud se rovněž zcela správně vypořádal s námitkou žalovaných, že žalovaná 2. k předmětným movitým věcem uplatnila zadržovací právo a i v tomto ohledu lze převzít odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pro úplnost je možno dodat, že není-li významnou (petitorní) námitka rušitele, že je vlastníkem věcí (srov. shora citovaný nálezn Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4306/18), pak nemůže být zásadní ani (rovněž petitorní) námitka, že rušitel je jako věřitel oprávněn movité věci, které má u sebe, zadržet k zajištění splatného dluhu. Posouzení, zda jsou splněny podmínky pro uplatnění zadržovacího práva, by si totiž vyžádalo zkoumání celé řady (mezi účastníky zjevně sporných) právních otázek (např. zda se nejedná o dluh vzniklý ze základního pracovněprávního vztahu – viz § 346d odst. 2 zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce), k tomu však soud v posesorním řízení není oprávněn. Žalovaná 2. své nároky musí uplatnit v případném petitorním řízení.
14. Lze tak uzavřít, že žalobci prokázali, že byli (až na uvedenou výjimku) posledními držiteli předmětných movitých věcí uložených v nemovitosti žalované 2. a že k nim měli volný přístup do nemovitosti užívané žalovanou 2. i to, že žalovaní tuto držbu rušili (ať už přímo či nepřímou), zatímco žalovaní neuspěli s námitkou, že držba žalobců nebyla rušena svémocně.
15. Ztotožnit se nebylo možno toliko se závěry soudu prvního stupně ohledně části movitých věcí uvedených v žalobě pod položkou č. 40, a to dokumentů týkajících se business plánů žalované 2. za roky 2017, 2018 a 2019, dalších dokumentů týkajících se žalované 2., zejména pracovního řádu a mzdového řádu žalované 2. a motivačního systému pro zaměstnance společnosti zpracovaného žalobcem b), dokumentů souvisejících s činností žalobce b) jako člena představenstva i zaměstnance žalované 2., razítka žalované 2. číslo 6 a reklamních předmětů a vizitek žalované 2. Již z popisu těchto věcí vyplývá, že jde o věci náležející žalované 2., se kterými žalobce b) disponoval toliko jako její zaměstnanec. U těchto věcí nutně chybí pojmový znak držby vymezený v § 987 o. z. v podobě vůle nakládat s věcí jako s vlastní (*animus possidendi*). Je proto pojmově vyloučeno, aby žalobce b) měl tyto věci ve své držbě. V žalobě ostatně nejsou ani tvrzeny žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci b) k těmto věcem mohlo vzniknout právo držby.
16. Pokud se jedná o pasivní legitimaci žalovaných v posesorním řízení, žaloba o ochranu rušené držby může směřovat nejenom proti přímému rušiteli, ale i proti rušiteli nepřímému, za kterého lze považovat toho, kdo sice sám držbu nerušil, ale v jehož zájmu či za jehož pomoci k rušení

došlo, případně toho, od něhož lze očekávat nápravu rušebního činu ve smyslu odstranění rušení (srov. též Dobrovolná, Eva. Ochrana držby v občanském právu a civilním procesu [vybrané otázky inspirované rakouskou teorií a praxí]. Právní rozhledy. 2015, č. 10, s. 343-347). Podle názoru odvolacího soudu lze v otázce pasivní legitimace též přiměřeně vyjít ze závěrů judikatury ve věcech obtěžování nad míru přiměřenou poměrům ve smyslu § 127 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb. (vycházející z komentářové literatury k § 364 o. z. o.), dle které může být žaloba úspěšně podána jak proti přímému rušiteli, tak i proti vlastníku nemovitosti, který ji přenechal jinému k činnosti, ze které rušení vzchází; je pak věcí tohoto vlastníka, aby přímému rušiteli v dalším rušení zabránil (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 22 Cdo 223/2005 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2018, sp. zn. 22 Cdo 5667/2017).

17. V souzeném případě jsou pasivně legitimováni všichni žalovaní. To vyplývá ze skutečností (v řízení nezpochybněných), že žalovaná 2. je nájemcem prostor v budově č. p. 486, do které byl žalobcům zamezen přístup, že žalovaná 3. je vlastníkem této budovy, že žalovaná 2. byla nejméně do 18. 3. 2019 zaměstnavatelkou žalobce b) a že žalovaný 1. je akcionářem a statutárním orgánem žalované 2., jediným jednatelem a společníkem žalované 3. a též strýcem žalobkyně a). Žalovaná 2. zasáhla do držby žalobců tím, že jim znemožnila přístup do prostor v jí užívané budově a vypudila je z držby movitých věcí zde uskladněných (žalovaná 2. hovoří o uplatnění zadržovacího práva). Věcná legitimace žalované 3. je dána tím, že jako vlastník budovy buď rušení držby napomáhala, nebo rušebnímu činu nezabránila, resp. jej nenapravila, byť tak mohla učinit. Z pohledu žalobců navíc nemuselo být zřejmé, zda zámky na přístupových bodech do budovy vyměnil její nájemce (žalovaná 2.), nebo její vlastník (žalovaná 3.). Co se týká žalovaného 1., i kdyby nebyl přímým rušitelem, jak dovodil soud prvního stupně, pak jako statutární orgán žalovaných 2. a 3. a osoba ovládající ve smyslu § 74 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, nejméně 3. žalovanou rušebnímu činu nezabránil, ani jej nenapravil, ač tak mohl učinit – viz jeho elektronická komunikace se žalobkyní a) z počátku dubna 2019 (srov. též právní větu rozhodnutí Zemského soudu v Salzburgu ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. 22R76/04m citovanou ve shora zmíněném článku Evy Dobrovolné v Právních rozhledech č. 10/2015 a dostupnou v původním znění na <https://www.ris.bka.gv.at/Jus/>, z níž vyplývá, že osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti pronajímá automobily, může být v posesorním řízení pasivně legitimována též tehdy, pokud by nezabránila zásahům do držby ze strany jejího smluvního partnera [přímého rušitele], ačkoliv by to bylo možné na základě odpovídajícího ustanovení zákona).
18. Soudu prvního stupně lze vytknout, že ač hodlal rozhodnout o vykonatelnosti napadeného usnesení až od jeho právní moci (viz odst. 8 odůvodnění napadeného usnesení), do výrokové části tento svůj záměr odpovídajícím způsobem nepromítl.
19. Odvolací soud ze shora uvedených důvodů změnil dle ust. § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. tu část výroku II. usnesení soudu prvního stupně, která se týkala věcí shora vymezených v odst. 15 odůvodnění, tak, že žalobu v této části zamítl. Zbývající část výroku II., jakož i výroky I. a III., dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správné s tím, že upřesněn byl pouze popis movitých věcí patřících pod položky č. 33, č. 40 a č. 48 a byla opravena chyba v psaní v označení žalobců.
20. Zdůraznit je třeba, že žalobcům tímto rozhodnutím není umožněn časově neomezený přístup do celé budovy č. p. 486, ale pouze do prostor, kde jsou věci uloženy a pouze za účelem jejich vyzvednutí, jak to vyplývá z žalobních tvrzení i závěrečného návrhu.
21. Vzhledem k částečné změně usnesení soudu prvního stupně rozhodl odvolací soud o nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Žalobci byli v řízení plně úspěšní, když úspěch žalovaných ohledně části věcí vymezených pod položkou č. 40 (viz výrok I.) lze zanedbat. Žalobcům, kteří mají postavení samostatných společníků, jelikož každý z nich mohl návrh (žalobu) podat zvlášť, proto přísluší náhrada nákladů řízení podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř., přičemž každý ze žalovaných (rovněž v postavení samostatných společníků), zaplatí jednu

třetinu této náhrady. Důvody k aplikaci moderačního ustanovení § 150 o. s. ř. nebyly tvrzeny a ani odvolacím soudem shledány.

22. Žalobci byli před soudy obou stupňů zastoupeni advokátem, který učinil celkem pět úkonů právní služby (před soudem prvního stupně: 1/ příprava a převzetí věci, 2/ sepsání žaloby, 3/ účast u jednání konaného před soudem prvního stupně dne 9. 5. 2019; před soudem odvolacím: 4/ vyjádření k odvolání, 5/ účast u jednání konaného před odvolacím soudem dne 20. 8. 2019). Za každý z těchto úkonů mu přísluší odměna ve výši 2 000 Kč dle § 9 odst. 3 písm. a/, § 7 bod 5, § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění předpisů pozdějších (dále jen „AT“), tj. celkem **10 000 Kč** (5 x 2 000 Kč) u každého z žalobců. Za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátu ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů dle § 13 odst. 4 AT po 300 Kč (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 25 Cdo 173/2016), na každého z žalobců tak připadá náhrada 150 Kč za každý z uvedených úkonů, tj. celkem **750 Kč** (5 x 150 Kč). Dále lze každému z žalobců přiznat nárok na jednu polovinu náhrady za ztrátu času stráveného na cestě k jednání soudu prvního stupně (2 x 30 km, tj. dvě započaté půlhodiny) a k jednání odvolacího soudu (2 x 62 km, tj. čtyři započaté půlhodiny) dle § 14 odst. 1 písmeno a/, odst. 3 za celkem 6 započatých půlhodin, tj. každému z nich **300 Kč** (6 x 100 Kč/2), jednu polovinu cestovného na jednání soudu prvního stupně ve výši 358,90 Kč sestávající (při spotřebě 5,6 litrů motorové nafty/100 km zjištěné z velkého technického průkazu vozidla Škoda Kodiaq, cestě z Hlinska do Žďáru nad Sázavou a zpět o celkové délce 60 km a základní náhradě 4,10 Kč/km a průměrně ceně 11 motorové nafty ve výši 33,60 Kč/l - dle § 1 písm. b/ a § 4 písm. c/ vyhl. č. 333/2018 Sb.) ze základní náhrady ve výši 246 Kč (4,10 Kč x 60 km) a náhrady za pohonné hmoty ve výši 112,90 Kč (60/100 x 5,6 x 33,60 Kč/ 1 l), tj. každému **179,45 Kč** (358,90 Kč/2) a jednu polovinu cestovného na jednání odvolacího soudu ve výši 741,72 Kč sestávající (při spotřebě 5,6 litrů motorové nafty/100 km zjištěné z velkého technického průkazu vozidla Škoda Kodiaq, cestě z Hlinska do Jihlavy a zpět o celkové délce 124 km a základní náhradě 4,10 Kč/km a průměrně ceně 11 nafty ve výši 33,60 Kč/l - dle § 1 písm. b/ a § 4 písm. c/ vyhl. č. 333/2018 Sb.) ze základní náhrady ve výši 508,40 Kč (4,10 Kč x 124 km) a náhrady za pohonné hmoty ve výši 233,32 Kč (124/100 x 5,6 x 33,60 Kč/ 1 l), tj. každému **370,86 Kč** (741,72 Kč/2). Každému z žalobců náleží náhrada nákladů spojených s právním zastoupením 11 600,31 Kč (10 000 Kč + 750 Kč + 300 Kč + 179,45 Kč + 370,86 Kč), kterou je třeba podle ustanovení § 137 odst. 3 o. s. ř. navýšit o 21% DPH (tj. o 2 436,07 Kč), celkem tedy po zaokr. **14 036 Kč**. Žalobci dále v souvislosti s podáním návrhu zaplatili soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, každému proto náleží jeho náhrada ve výši **1 000 Kč**. Celkové náklady řízení každého ze žalobců před soudy obou stupňů činí **15 036 Kč**, přičemž každý ze žalovaných nahradí jednu třetinu této sumy, tj. **5 012 Kč**. Lhůta k úhradě nákladů řízení vyplývá z ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř., platební místo je dáno ustanovením § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. g/ o. s. ř.).

Jihlava 22. srpna 2019

JUDr. Eva Fučíková v.r.
předsedkyně senátu